

Status-Quo

Ontwikkelingen op kantoor in vlooienvlucht!

De verhalen hoe het kantoor er in de toekomst uit gaat zien, zijn de laatste decennia bijna onveranderlijk. Totaal geautomatiseerd en volledig papierloos. Aan het begin van deze verhalen was dat nog een illusie en waren de technische mogelijkheden ver weg. De mogelijkheden zijn nu volop voorhanden maar onkunde, onbegrip en winstbejag (of verliesangst) staan de uitdaging om tot realisatie te komen veelal in de weg.

Leo Hooijmans

Het wordt eens tijd dat de mouten worden opgestroopt en er niet lijdzaam wordt afgewacht tot de upgrade van Windows 2012 of er een nieuwe Sdu-cd met ogenschijnlijke nieuwe arboregels wordt uitgebracht. Als men zich realiseert hoe leuk werken op of voor kantoor kan zijn, is de juiste realisatie hiervan een ultieme uitdaging. Laat ik daarom maar verder schrijven dan kunt u verder lezen. Ik deel het verhaal in drie stukken op. Een maatschappelijk, een technisch en een documentendeel. In mei 2001 maakt Josephine Green (Philips Design) op

een seminar grote indruk op mij met haar kennis over de veranderende maatschappij. Ze haalde het landbouwtijdperk aan (tot de 20e eeuw) en gaf uitleg over het industriële tijdperk (20e eeuw). Ze sprak over de hiërarchische driehoeken uit die tijd die langzaam zouden moeten veranderen naar een cirkel voor het informatie tijdperk (vanaf nu). In die cirkel krijgt ieder zijn deel en geeft ieder zijn bijdrage. Vrijheid is toegang tot kennis. Ze meldde toen al dat het legerdje alleenstaanden groeit (2001 gemiddeld 30 procent van de volwassenen in Nederland en 70 procent in New York). Daarom zullen er in de maatschappij andere vormen van collectieve en emotionele momenten ontstaan. Theo Magermans (Assenburg) grijpt deze informatie aan om die momenten te laten plaatsvinden

energie en tijd om iedere keer voor een sluitend budget te moeten zorgen. Het wordt tijd voor de cirkel van Green: een functioneringsmaatschappij in plaats van een geldmaatschappij.

Van een bakelieten telefoon (één exemplaar in de straat voor de hele buurt) naar een PDA voorzien van onder meer telefoon, e-mail, fototoestel, muziek en GPS lijkt onwaarschijnlijk, maar is in nog geen veertig jaar gerealiseerd. Hetzelfde geldt voor muziek. Van een bakelieten 78-toerenplaat naar 7500 mpg-muziek in een speler die nauwelijks groter is dan een doosje lucifers. Kan, moet of mag de techniek nog verder? Ja! Ontwikkelingen versnellen zich alleen nog maar. Van belang is echter dat de nieuwe apparaten makkelijker te bedienen worden.

'Door kinnesinne en eigenbelang is de Blue Tooth-technologie jaren blijven liggen'

op kantoor. Het werk als ontmoetingsplaats. Zo'n 25 procent van de relaties start op het werk, meldt hij. (Cijfers over welke echtscheidingen dat tot gevolg heeft, zijn even niet voorhanden.) De uitdaging is nu om vele oude waarden los te laten en er nieuwe respectvolle waarden voor neer te zetten. In een economisch goede tijd maken bedrijven graag een prachtig kantoor als PR-stunt, om te laten zien dat het ze goed gaat. Dit in tijden van recessie uitvoeren, getuigd van moed en een goede sociale beleving. Het is echter de vraag of geld het bindmiddel van de maatschappij blijft. Kijk naar het paniekvoetbal op de beurs, de grote en kleine criminaliteit, het illegaal kopiëren van alles wat los en vast zit en beurs-, bouw- en boekhoudfraude. Buiten voornemende speelt de energieverspilling om het geld iedere keer van hot naar her te schuiven natuurlijk ook een rol. Laat staan de verspilling van

Een computer aanzetten moet zo makkelijk zijn als de lichtknop omzetten. Het energieverbruik per apparaat moet omlaag. Tot nu toe leiden zelfstandige ontwikkelingen tot een vooruitgang. Echter, doordat de concurrentie of het bedrijf zelf weer een stapje verder gaat is de vorige ontwikkeling al weer achterhaald voordat de energie die erin gestoken is rendeert. Ieder jaar geeft de Hannover Cebit de stand van zaken en een vooruitblik. Op kantoor zullen de eerstkomende ontwikkelingen al vruchten afwerpen. Kijk naar de verschuiving van beeldbuischermen naar LCD-schermen en van kabelspaghetti naar allerlei draadloze mogelijkheden. De ontwikkelingen in de LCD-schermen volg ik nu al een jaar of tien. De eerste acht jaar waren taaiere jaren, maar de laatste ontwikkelingen gaan razendsnel. Om er een paar te noemen, de pixelgrootte is van 72 DPI al naar over de 200 DPI moge-

lijk waardoor de leesbaarheid sterk is toegenomen. Tot 20 inch schermen zijn betaalbaar geworden waardoor meerdere documenten op het bureaublad kunnen worden getoond. In plaats van TL is er LED-verlichting. Hiermee kunnen de schermen beter op de gewenste kleuren worden ingesteld. Werkplekken waar röntgenfoto's of kadasterfoto's worden bekeken en/of creatieve werkzaamheden worden uitgevoerd komen in het LCD bereik. Hiermee geen noemenswaardige straling meer, minder warmtelast en een betere informatiekwaliteit. Daarnaast geeft de draagbaarheid een extra dimensie aan de flexibele werkplek. Dit laatste wordt dan weer mogelijk gemaakt door de draadloze mogelijkheden. Ook hierin verdiepen we ons al een jaar of vijf. Bluetooth was een kreet die toen al beloofde dat alle apparaten binnen korte tijd draadloos met elkaar zouden communiceren. Door kinsinne en eigenbelang van telecom- en IT-leveranciers is dit ook even blijven liggen. Er wordt echter een inhaalslag gemaakt en ondernemingen doen er hun voordeel mee. De Kamer van Koophandel Rotterdam is er een goed voorbeeld van. Data- en telecomvrijheid in het gehele gebouw. De investering begint zich al zo goed terug te verdienen dat recent in Dordrecht de-

zelfde manier van werken is toegepast. Het leuke van deze communicatietechnologieën is dat historische gebouwen en slecht toegeruste gebouwen uit het tweede deel van de vorige eeuw ineens weer makkelijker te voorzien zijn van een data- en telecomstructuur. Het kost even wat, maar maakt de uitdaging wel leuk om het bedrijf een eigen gezicht te geven. Voorbeelden hiervan zijn de voornoemde Kamer van Koophandel Rotterdam, het Van Nellegebouw, gemeente Heusden en Woningbouwcoöperatie Vestia in het oude kantoor van het Bouwcentrum.

Papier

Alle digitale en elektronische ontwikkelingen dragen bij aan een sneller afdrucken op papier. Het kopieervolume neemt iets af, maar het printvolume stijgt gigantisch. Siemens Nederland meldt dat sinds de invoering van e-mail het printvolume met 40 procent is toegenomen! Ze verbruikten in 2002 ruim 27 miljoen A-4tjes. Per medewerker ruim zesduizend terwijl in 2001 dat er nog maar net vijfduizend waren. Ze voeren op dit moment actie om het papierverbruik niet te laten stijgen. De gezamenlijke Nederlandse gemeenten verbruiken per jaar meer papier dan dat er in de Flevopolder aan bomen kunnen worden geplant (SBS6-

nieuws). Weliswaar zijn dit productieboomen, maar toch. Het printen is niet eens zo kostbaar. Facilitaire inkopers kunnen dat tot op drie cijfers achter de komma uitrekenen. De kosten zitten in het opbergen en terugzoeken. In overheidsinstellingen is al eens uitgerekend dat de exploitatiekosten van een strekkende meter gemiddeld 1500 euro kost. Siemens opgelet, (en andere ook) 27 miljoen A-4tjes vertaalt naar ordners zorgt ieder jaar voor zo'n negenduizend strekkende meter archief. Hier zijn gigantische kosten te besparen. Daardoor komt er geld vrij om het kantoor aantrekkelijker en productiever te maken voor de medewerkers. Meer vierkante meters en leuke aangeklede pauzehoeken, motiveren medewerkers meer dan de stoffige papierzooi die daarna naar de papervernietiger en/of oud archief verdwijnt. Is digitaal papier dan alles? Ja en nee. Het is maar wat je wilt invullen. Er zit een variatie in. Bewaren kan je alles digitaal. Aan lezen zitten nogal wat voorwaarden. Dit artikel is te kort om daar verder op in te gaan. ■

Leo Hooijmans van Galileo & Partners is kenniswerker en docent op het gebied van de kantoorindeling en uitrusting (www.npartners.nl)